

BIJBELSE BEELDENDEN KUNST

VAN LUC BLOMME

BENIEUWD NAAR HET VERHAAL
VAN DE SCHILDER?

PERMANENTE
TENTOONSTELLING
IN HET DIOCESAAN
PASTORAAL
CENTRUM,
MECHELEN

OVER

LUC BLOMME

Luc Blomme, die schooldirecteur was, heeft heel zijn leven olieverfschilderijen gemaakt. Naast boeren en vissers, duiken ook geregeld Bijbelse thema's op in zijn werk. Het getuigt van de kracht van zijn geloof. (uit "Braambos")

Het werk van Luc Blomme is direct, eenvoudig en toegankelijk voor veel mensen.

Dat is op zichzelf al een grote verdienste, want de Blijde Boodschap is immers voor iedereen bedoeld.

Wellicht heeft Luc Blomme deze verdienste omdat hijzelf dicht bij het volk, dicht bij lief en leed in het leven en dicht bij de Blijde Boodschap staat.

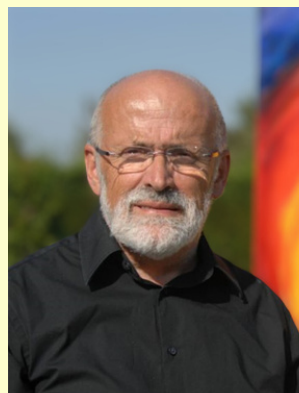
Zijn schilderijen hebben een hoge liturgische en geloofsverkondigende waarde. En dit is vrij zeldzaam in onze tijd.

Marc Roseeuw

BIJBELSE BEELDENDEN KUNST

Sinds het voorjaar van 2024 fleurt deze kleurrijke reeks Bijbelse taferelen van kunstenaar Luc Blomme de gangen van het Diocesaan Pastoraal Centrum (DPC) in Mechelen op.

Zijn werken in olieverf hebben warme kleuren, waarbij rood, geel en blauw de boventoon voeren. Het zijn sprekende schilderijen die een breed publiek kunnen raken.

Kunstkenner en priester Marc Roseeuw zorgt met de Stichting Bijbelse Beeldende Kunst voor een permanente opstelling in de gangen van het DPC.

Het vicariaat Vlaams-Brabant & Mechelen en CCV Vlaams-Brabant omkadert deze reeks met extra informatie en werkvormen voor groepen van verschillende leeftijden.

Meer info vind je op www.vlbm.be/blomme

Voor werkvormen bij deze schilderijen of begeleiding bij een bezoek, kan je contact opnemen via blomme@vlbm.be

DE EERSTE DAG

ALTIJD
HETZELFDE
IN MIJN
WERK: GOD IS
LICHT.
OOK AAN DE
CIRKELVORM
HECHT IK
GROOT
BELANG. DE
CIRKELVORM
IS VOLGENS
MIJ DE MEEST
VOLMAAKTE
VORM.

LUC BLOMME

UIT DE BIJBEL

IN HET BEGIN schiep God de hemel en de aarde. De aarde was woest en leeg, duisternis lag over de diepte, en de Geest van God zweefde over de wateren. Toen sprak God: 'Er moet licht zijn!' En er was licht. En God zag dat het licht goed was. God scheidde het licht van de duisternis. Het licht noemde God dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd ochtend. Dat was de eerste dag.

(Genesis 1, 1-5)

KIND VAN DE ZEE

Luc Blomme is een kind van de zee. Hij woont op twee stappen van het strand en heeft honderden keren het ontroerende moment meegemaakt van de gebluste vuurbol: de zon zinkend in de zee. Maar hier is meer, hier wordt het licht geboren. Het rijst op uit de duistere zee: de oervloed. Vitaliteit, creativiteit, kortom 'schepping'. Blomme kiest voor directheid en eenvoud in wondere kleurcombinaties.

Dit schilderij gaat eigenlijk over de eerste woorden van de Bijbel.

NOACH

HOOP

Een man met de armen omhoog, een grote regenboog en een duifje. In de grijze partij is er een repetitie van silhouetten van handen. Is het Noach die vanuit zijn duisternis naar voor treedt? Of zijn er nog andere mensen in de duisternis die hun handen reiken naar de vredesduif? We zien Blomme met één weidse trek een boog trekken over de volle breedte van het doek. En nog een boog en nog één. Zo ver als zijn armen reiken kunnen. De vreugde kan niet op: een enthousiaste regenboog, muziek in alle toonaarden: de zon breekt door.

Een halleluia van Händel in alle kleuren. Het idee om Noach te schilderen zat al meer dan zeven jaar in het hoofd van de kunstenaar. Hij worstelde met de compositie. 'Als ik de ark schilder is Noach verhoudingsgewijs een heel klein ventje. En schilder ik Noach groter, dan wordt de ark verhoudingsgewijs gereduceerd tot een roeiboot... Ik heb dan maar Noach geschilderd zonder ark.'

Maar dan was er nog iets: Lucs vrouw Maria kreeg kanker en zijn zoon Jeroen blijft een zorgenkind dat niet alleen door het leven kan ...

Hoe kan je dan een kleurige regenboog schilderen als alles in jezelf en rondom je grijs en grijs is? En toch hoopte hij dat het grijs beetje bij beetje zou opklaren toen de dokters zijn vrouw genezen verklaarden. En pas dan schilderde Blomme dit werk. Ook al blijven de zorgen voor Jeroen... Hij schildert zijn eigen ogen en zijn eigen handen: 'Zou het dan toch waar zijn dat ik hoop mag koesteren?' Zijn handen reiken naar de regenboog, naar het hoekje blauwe lucht, naar een stralende zon. 'Genezing', hartenrust, vrede en harmonie. Zo hopen wij, samen met hem.

UIT DE BIJBEL

Noach wachtte nog zeven dagen en liet de duif opnieuw los. Tegen de avond kwam ze bij hem terug met een jong olijfblad in de snavel ...

(Genesis 8, 10-11)

Toen zei God tot Noach: 'Hierbij sluit ik een verbond met jullie. Nooit meer zal alles wat leeft door het water van een vloed worden uitgeroeid ... en dit zal voor alle komende generaties het teken zijn van het verbond tussen mij en jullie en al de levende wezens bij jullie: "Ik plaats mijn boog in de wolken."

(Genesis 9,8-13)

DE HEER VERSCHEEN AAN ABRAHAM BIJ DE EIK VAN MAMRE

WEEROM EEN
VISUALISERING
VAN HET
GODSBEELD
DOOR CIRKEL EN
LICHT. DAARBIJ
EEN VERWIJZING
NAAR DE ICOON
VAN ROEBLEV.
EN TOCH STAAT
SARA OP DE
VOORGROND,
TERWIJL IN DE
VERTE EEN
'MANNENZAAK'
ZICH AFSPEELT.
DOOR DE
EEUWEN HEEN
STOND DE
VROUW IN DE
VERDRUKKING.

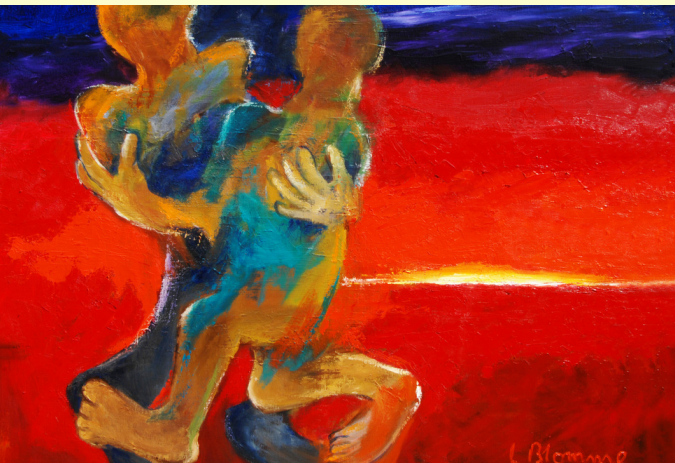
EN NU NOG VAAK
IN VREEMDE
CULTUREN,
MAAR OOK BIJ
ONS. EN HOEWEL
DE VERHALEN
UIT DE BIJBEL
HEEL VAAK EEN
'MANNENZAAK'
ZIJN, SPELEN DE
VROUWEN ER
EEN
PROMINENTE
ROL.

LUC BLOMME

KINDERWENS

Hier viert Blomme zijn picturaal thema ten volle uit: het spel van donkerblauw, rood-geel-wit. Hier is het wit-gele centrum zijn basisthema: Gods aanwezigheid onder de mensen. God komt op bezoek bij Abraham en Sara in de vorm van drie jonge mannen. De kunstenaar schildert drie engelen onder het gebladerte van de eik van Mamre (**Genesis 18, 1**). Hij integreert de triniteitsicoon in zijn gele en rode cirkels, de schilder laat Sara ook discreet glimlachen. Blomme legt de hand van Sara discreet op haar schoot. Zou je niet gelukkig zijn als die langverwachte kinderwens misschien toch in vervulling kan gaan?

GEVECHT VAN JACOB MET DE ENGEL

WORSTELING

Luc Blomme schildert twee lichamen, twee hoofden, twee paar voeten, twee handen, geen vier. Een nacht vol sterren, Gods belofte aan Jacobs voorouder, Abraham, 'talrijk als de sterren, zo zullen je nakomelingen zijn ...'. Onderaan een opkomende zon. Er is hoop. Wat of wie schildert hij? Een worsteling? Een omhelzing? Een dans? De twee staan zo dicht bij elkaar, alsof zij één en versmolten zijn. De Bijbelschrijver zegt: 'Jacob krijgt een stoot in zijn zijde en is vleugellam. Voortaan zal je naam niet Jacob zijn,

maar Israël, want je hebt met God en met de mensen gevochten.'

Is dat samen met God? Of is dat tegen God? Meten ze elkaars krachten? Of dansen ze samen? Ze raken de grond niet. Zonder gezichten. Wie is wie? Het is donker. Elke mens moet ooit door de nacht van de ziel. De mens worstelt met zichzelf en met God. 'Wie ben Jij, God? Zeg mij uw naam.' Zwart en rood. Nachtelijke angst en beangstigend vuur. 'Wie ben ik, God?' 'Waarom leef ik en waarom moet ik sterven?' Een worsteling met wie zoveel sterker is.

'Waarom moet Gij U met mij, Gans Andere?' 'Waarom treft mij ongeluk? Waarom lijden? Wat heb ik U misdaan? Waarom moeten onschuldige mensen lijden? Onmacht en opstand. Jacob noemde die plaats Peniël, 'want,' zei hij, 'ik heb oog in oog gestaan met God en ben toch in leven gebleven.' 'Peniël' betekent letterlijk: 'Gezicht van God'.

Blomme schildert twee handen, geen vier. God strijdt tegen Jacob met zijn ene hand en tegelijk ondersteunt, ja, draagt God Jacob, met zijn andere hand. En die andere is de sterkste. Uiteindelijk zegent De Gans Andere Jacob ...

UIT DE BIJBEL

Jacob bedriegt zijn broer Esau om de vaderzegen en het eerstgeboorterecht te krijgen. Hij vlucht voor de woede van broer Esau weg naar een vreemd land. Vele jaren gaan voorbij en Jacob is rijk geworden. Hij wil terugkeren naar zijn vaderland, naar zijn familie en vooral naar zijn broer Esau. Op de terugweg levert hij bij de grensrivier een gevecht met 'iemand'. (Genesis 32,23-33)

MOZES EN HET BRANDENDE BRAAMBOS

KRACHTIG VUUR

Beeldvullend het
hoofdthema: 'Vuur en een
persoon die ermee
geconfronteerd wordt.' Wij
kijken over de brede
schouders van Mozes heen,
naar een krachtig vuur.
Mozes is niet meer dan een
schaduw. Er is geen
braamstruik, geen
Sinaïdoorn te bespeuren.
Die wit-geel-rode gloed is
het terugkerende refrein in
de schilderijen van de
kunstenaar. Hij drukt
daarmee een mysterieuze
aanwezigheid uit.

'VUUR', DAT IS
LICHT MET EEN
HOOFDLETTER.
MOZES HEEFT EEN
HOUDING VOL
ONTZAG.
SANDALEN
ACCENTUEREN DE
HEILIGE PLAATS
WAAR HIJ ZICH
BEVINDT. HIER
GAAT HET OM EEN
MACHTIG,
ONTZAGWEKKEND
VERHAAL DAT
HEEL MENSELIJK
BEGINT MET DE
ZIN:

'IN DIE DAGEN
HOEDDE MOZES
DE KUDDE VAN
ZIJN
SCHOONVADER
JITRO'. GOD
ROEPT
EENVOUDIGE
MENSEN OM
GROTE DINGEN
TE DOEN. DAT IS
DE REDEN
WAAROM ER IN
DE VERTE EEN
KUDDE SCHAPEN
GESCHILDERD
STAAT. NIET OM
HET SCHILDERIJ
WAT OP TE
SMUKKEN.

WIJ DRAGEN EEN VERHAAL

PINKELEND GELUK

UIT DE BIJBEL

Twaalf mannen, één uit iedere stam van Israël, worden uitgestuurd door Mozes om te onderzoeken of het land aan de overkant van de Jordaan een goed land zou kunnen zijn om het Hebreeuwse volk daar definitief te vestigen. Tijdens een zwerftocht, veertig jaar lang doorheen de woestijn, waar ze een nomadenbestaan leidden, zijn de Hebreeënen beginnen verlangen naar een vaste woonplaats, een thuis. Ze kijken uit naar het land dat JHWH hen beloofd heeft.

Tien van de twaalf verspieters komen terug met slecht nieuws over de bewoners die daar leven en strooien praatjes rond over een reuzenvolk dat mensen verslindt. Ze zijn negatief ingesteld en maken het volk bang. Maar er is hoop, want er staat geschreven: 'Ze drongen door in het dal van Eskol en sneden daar een wijnrank af met een druiventros die ze met twee man aan een stok moesten dragen'. (**Numeri 13.23**). 'Wij zijn in het land geweest waarheen u ons gestuurd hebt en het vloeit werkelijk over van melk en honing'.

Blomme schildert twee mannen met stoere voeten, krachtige armen, rechte ruggen. Achter hen ligt het Beloofde Land, dat de schilder symboliseert door kleurrijke cirkels die zo vaak in zijn werk te zien zijn. De man die voorop loopt is fier: hij glundert en fluistert: 'Yes, we made it'. Wij hebben het Land van de Belofte, van JHWH's belofte gevonden. Het geluk pinkelt ook in de ogen van de tweede man. Hij buigt een beetje zijn hoofd, dromend nadenkend: 'Wat een geschenk! Wij kunnen alleen maar dankbaar zijn.' Ze brengen een verhaal mee, ze dragen een verhaal, een verhaal van hoop en vertrouwen in de toekomst. 'Ja, wij hebben het land gevonden van overvloedig geluk. Daar hebben wij Gods goedheid ontmoet. Hij houdt Zijn belofte.'

SAMUËL

GEROEPEN

De jonge Samuël houdt zijn rechterhand aan het denkend oor. Vol-respect-luisteren, dit is een voortdurend refrein in het lied van Gods geliefde volk. Het geloof, het vertrouwen in een God-die-meegaat-met-mensen, komt uit het gehoor. Jezus herhaalt dit refrein: 'Dit is het voornaamste gebod: "Shema Israël. Hoor Israël..."' Dit is de kern van de Joodse en de christelijke boodschap.

UIT DE BIJBEL

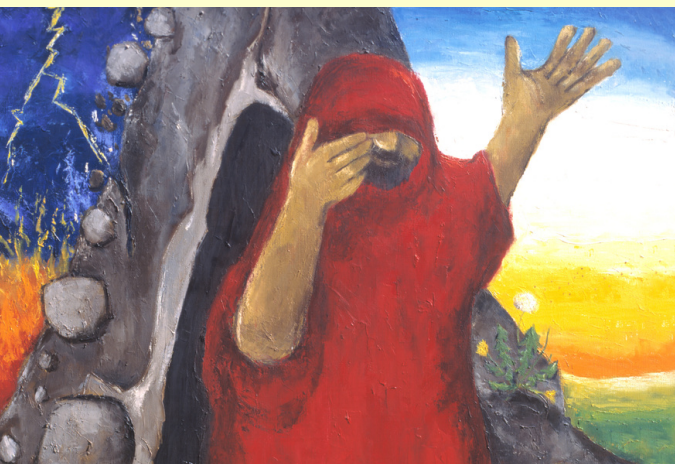
Opnieuw riep Jahweh Samuël voor de derde keer. Samuël stond op, ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?' Toen begreep Eli dat het Jahweh was die de jongen riep. Hij zei tegen Samuël: 'Ga maar weer slapen. Wanneer je wordt geroepen moet je antwoorden: "Spreek Jahweh, uw dienaar luistert."'

(1 Samuël 3, 8-9)

HET LICHT

Een jongen op een ligbed. Hij luistert. Het hemd, het bed en het deken zijn bijzaak. Ook het tempelinterieur wordt niet weergegeven. Priester Eli is evenmin aanwezig. Luc Blomme houdt het bij het essentiële: het luisterverhaal van elke mens. De jongen luistert naar het licht. Het Licht. Het is een zeldzame combinatie van blauwtinten. Het is niet het klassieke warme schilderspalet van Luc Blomme. Het is het mysterieuze licht dat de nacht verdrijft.

ELIA

DEZE TEKST UIT
HET EERSTE
BOEK DER
KONINGEN IS DE
TEKST DIE ME
HET MEEST
AANSPREEKT UIT
HET OUD
TESTAMENT.
GEEN GOD VAN
DREIGING EN
GROOT GEWELD!
'OP HET VUUR
VOLGDE HET
SUIZEN VAN EEN
ZACHTE BRIES'.
EEN TOTAAL
ONVERWACHTE
WENDING IN HET
VERHAAL!

DIT SUIZEN HEB
IK
GEVISUALISEERD
DOOR DE
WEGZWEVENDE
ZAADJES VAN DE
PAARDENBLOEM.
IK VIND ELIA EEN
MONUMENT IN
HEEL HET
BIJBELVERHAAL.
IK HEB HEM DAN
OOK
MONUMENTAAL
WILLEN
AFBEELDEN. HIJ
HEEFT DEZELFDE
VORM ALS DE
STOERE BERG
HOREB.

ZACHTE BRIES

Luc Blomme verdeelt zijn schilderij in drie stroken: links de dramatiek van het geweld, in het midden de Horeb-berg met de grot en de profeet Elia, rechts een helder lentebeeld. Van het donkerblauw over het grijs naar rood-geel-wit in een groen landschap.

Heel letterlijk geschilderd: 'Toen Elia het suizen van de zachte bries hoorde, sloeg hij zijn mantel voor zijn gezicht. Hij kwam naar buiten en ging in de opening van de grot staan.' (1 Koningen 19, 13).

Blomme voegt er de tweede arm aan toe, die de gebedshouding van de gelovige jood, de orante, met wijd opengespreide vingers suggereert.

Op de rotswand groeit een paardenbloem en de schermzaadjes waaien weg over het landschap. Het is Luc Blommes suggestie voor 'Het gefluister van een zachte bries' (1 Koningen 19, 12).

JOB

OM DE HOOP NA
AL DIE
TEGENSLAGEN
TE VISUALISEREN
KWAM IK
TERECHT BIJ DAT
HEEL MOOI
STUKJE PROZA:
ZEVEN ZONEN
KREEG HIJ NOG
EN DRIE
DOCHTERS. DE
EERSTE NOEMDE
HIJ TORTEL, DE
TWEEDE
KANEELBLOESEM
EN DE DERDE
POEDERDOOS.

ONDER DE
VROUWEN IN
HET HELE LAND
WAREN DE
DOCHTERS VAN
JOB DE MOOISTE.
TOCH LEES IK
HET SLOT VAN
HET BOEK JOB
NIET ALS EEN
GOEDKOOP
HAPPY END UIT
EEN SPROOKJE.
NIET ALLE
TEGENSLAGEN
DIE ONS
TREFFEN KOMEN
GOED.

ZACHTE BRIES

Blomme had dit schilderij nog maar pas gemaakt toen zijn vrouw Maria de mededeling kreeg dat zij kanker had. Hij haalde het schilderij van de muur en zette het op zolder. Hij kon het niet meer zien. Zoals Job in de Hebreeuwse Bijbel zat Blomme vol vragen, twijfels, angst en revolte: 'Waarom gebeurt dit bij ons? Waarom moeten goede mensen lijden? Is er nog hoop?'

Job zit in een donkere streep blauw. Hij verzuipt onder een golf. Jobs handen zijn omhoog geheven in de Joodse gebedshouding: een orante met open vingers, zoals op de glasramen van Marc Chagall.

MAAR WE
MOGEN WEL
GELOVEN OF
TENMINSTE
HOPEN DAT HET
LEED EN HET
VERDRIET NA
EEN TIJD
DRAAGLIJK
WORDT. DAT HET
LEVEN WEER
LEEFBAAR
WORDT.

LUC BLOMME

JONA

UIT DE BIJBEL

Eens richtte Jahweh zich tot Jona: 'Maak je gereed en ga naar Ninive, die grote stad, om haar aan te klagen, want het kwaad dat zij daar doen is ten hemel schreiend.' En Jona maakte zich gereed en vluchtte naar Tarsis, weg van Jahweh.

(1 Samuël 3, 8-9)

... EN DE VIS

De rest van het verhaal kennen we. Hij scheept in, er steekt een grote storm op, de scheepslui werpen hem overboord om het gevaar af te wenden en Jona wordt opgeslokt door een grote vis.

Na drie dagen wordt hij op het strand uitgespuwd en dan gaat Jona uiteindelijk toch naar Ninive zoals Jahweh hem had opgedragen.

Blomme schildert een man aan de rand van de zee met een walvis tussen de schuimende golven. De lucht is roodpaars dramatisch, de wolken dreigen. Jona laat de storm achter zich, de storm die in zijn binnenste woedt, een storm van opstandigheid tegenover de uitnodigende roeping die Jahweh hem geeft. Hij stapt vooruit, uit het kader van het schilderij, naar het licht. Hij is een nieuwe mens geworden,

want 'drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis': een verrijzenisverhaal. Opvallend zijn die grote open handen, misschien wel: 'Sorry, Jahweh', of: 'Jahweh, bedankt dat ik nog leef'. Kijkt Jona Jahweh in de ogen? Is hij beteuterd en bedeesd? Voelt hij zich schuldig? Misschien is de sleutel om die gelaatsuitdrukking te begrijpen wel hierin: Luc Blomme is geraakt door een strofe uit psalm 139: 'Al verhief ik mij op de vleugels van de dageraad, al ging ik wonen voorbij de verste zee, ook daar zou uw hand mij leiden, zal uw rechterhand mij vasthouden.'

Als je kijkt naar het schilderij van Blomme met als titel 'Terstond lieten zij hun netten in de steek en volgden Hem', dan zie je grotendeels dezelfde figuur: een man op de voorgrond met open handen. Een gelijkaardig kleed in dezelfde warme bruinkleur. In beide gevallen stappen de figuren haast uit het schilderij. Ze worden 'geroepen', Petrus zowel als Jona.

MARIA ONTMOET ELISABETH

VERWELKOMEN
IS EEN MOOIE
MENSELIJKE
DEUGD.

LUC BLOMME

ONTMOETING

Trouw aan de modellen van de christelijke iconografie, kiest Blomme het moment van de ontmoeting tussen de twee zwangere vrouwen: Maria en haar nicht Elisabeth: 'Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt?'

Een cirkel, een draaiende beweging, vitaliteit: 'in grote haast' (**Lucas 1, 39**) vol enthousiasme, 'vervuld van de heilige Geest' (**Lucas 1,41**).

Twee zwangere vrouwen die elkaar ontmoeten en het mysterie van een nieuwe hartklop in zich ervaren. 'Er gebeuren grote dingen met ons, God is ons niet vergeten.' God geeft toekomst aan zijn volk. God op zijn best. Vrouwen op hun best.

KERSTMIS - DE KLEINEN ZAL HIJ RECHT VERSCHAFFEN

DRIE SCHRIFTEKSTEN

Luc Blomme zocht voor dit kerstgebeuren zijn inspiratie bij drie schriftteksten:

'Het ware licht dat iedere mens verlicht kwam in de wereld.'

(Johannes 1,9)

Centraal staat het Kind omgeven door licht. Iedereen kijkt ernaar, behalve het jongetje op de arm van zijn moeder. Het kijkt naar ons zo van: 'Ha, zijn jullie daar ook?'. Zijn blik zorgt dat de toeschouwer deel mag uitmaken van het schilderij.

'In die dagen zal een twijg ontspruiten aan de stronk van Jesse.'

(Jesaja 11,1)

Een schijnbaar dorre boom krijgt midden in de winter lentefrisse scheuten, teken van nieuw leven, hoop, heropstanding... Zo is ook de geboorte van Jezus een teken van hoop in deze wereld.

'De kleinen zal hij recht verschaffen.'

(Jesaja 11,4)

De kleinen, de eenvoudigen van hart, krijgen op dit schilderij de eerste plaats. Er staat bij de toeschouwers ook een moeder met een kind op de arm, terwijl in de

traditionele kerstvoorstelling (behalve Maria) alleen maar mannen voorkomen.

DE DRIE WIJZEN
HEB IK EEN
BEETJE
ENSORIAANS
GESCHILDERD.
ALS DRIE
'KONINGEN'
VERTEGEN-
WOORDIGEN ZE
IN DIT
SCHILDERIJ 'DE
GROTEN DER
AARDE'. EN
TERWIJL DE
KLEINEN EN
EENVOUDIGEN
VOORAAN
STAAN, MOETEN
ZIJ DIE STELLIG
HADDEN
GEREKEND OP
EEN
VOORBEHOUDEN
PLAATS,
TEVREDEN ZIJN
MET EEN
PLAATSJE
ACHTERAAN ...
EN ZE KIJKEN
EEN BEETJE SIP.

LUC BLOMME

DE OPDRACHT IN DE TEMPEL

De oude Simeon houdt het Kind omhoog. De baby zweeft haast boven de vingers van Simeon. En Simeon zegt:

'Mijn ogen hebben thans uw Heil aanschouwd dat Gij voor alle volkeren hebt bereid; een licht dat voor de heidenen straalt, een glorie voor uw volk Israël.'

(Lucas 2, 30-32)

En Johannes schrijft in zijn eerste hoofdstuk: 'Het ware Licht dat iedere mens verlicht kwam in de wereld' ... 'Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond.'

JOHANNES DE DOPER

UIT DE BIJBEL

Er kwam iemand die door God gezonden was; hij heette Johannes. Hij kwam als getuige, om van het licht te getuigen. Hij was niet zelf het licht, maar hij was er om te getuigen van het licht: het ware licht dat iedere mens verlicht en naar de wereld kwam.

(Johannes 1, 6-9)

Licht, water en een man in een sober klee: Johannes de Doper.

Blomme schildert een gefixeerd moment, een flitsopname. Alles staat stil, het vallende water, de armen, de ogen, de handen. Extase. Wij houden even de adem in, want hier gebeurt iets groots. Johannes is overweldigd, opgenomen in het licht, van geest doorgloeid. Zijn opgeheven hand ontvangt scheppingslicht.

Johannes 'de voorloper'. Hij loopt vooruit op HET licht. Met de ene hand ontvangt Johannes licht, met de andere wijst hij naar Jezus die van zichzelf zal zeggen:

'Ik ben het licht van de wereld', Jezus is nog 'komende' en zoals bijna altijd schildert Blomme de Heer niet, omdat Hij nu eenmaal niet te schilderen is.

Merkwaardig, van waar komt dat water in Johannes' hand? Het stroomt naar beneden. Niet voor Johannes' voeten, maar naar de horizon. Een picturale fout? Neen, het water uit zijn hand vult de hele bodemruimte aan de horizon, onuitputtelijk als een oceaan.

Johannes draagt een klee: van kamelenhaar: ruw, streng, tegendraads zoals zijn boodschap: 'Bekeert u ...'

DE WONDERBARE VISVANGST

Drie vissers. Luc Blomme, zelf kind van de zee, houdt van vissers. Het zijn stoere, potige mannen. Hun armen zijn bundels spieren zonder de knik van de ellebogen. Hun handen staan direct op hun armen geplant zonder polsen. De vingers zijn veel te dik. De vissers hebben geen nek want die is verzonken tussen hun schouders. Ze hebben een leven lang zware lasten getorst.

'DUC IN ALTUM'!

'VAAR NAAR HET
DIEPE'. ZIJ
RISKEREN ZICH
EN WORDEN
BELOOND. HET
ZIJN GEEN
GEWONE VISSERS
MEER DIE ZE
OPHALEN. ZIJ
ONTDEKKEN DE
WARE RIJKDOM
VAN HET
GELOOF.

OF MET ANDERE
WOORDEN: WIE
ZICH DURFT TE
RISKEREN (IN
GELOOF,
OVERGAVE EN
VERTROUWEN)
WORDT
BELOOND.

'DUC IN ALTUM' ...

LUC BLOMME

TERSTOND LIETEN ZIJ HUN NETTEN IN DE STEEK EN VOLGDEN HEM

De kunstenaar schildert grote open handen, veel te groot in proportie als je ze vergelijkt met de grootte van de hoofden. Dat is Blommes picturale vertaling van de evangelietekst, die bijzonder eenvoudig en direct is: 'Hij zag...', 'Hij sprak "kom"', ... 'Zij volgden Hem'. Met een ontwapenende vanzelfsprekendheid openen zij hun handen. Zij verklaren zich bereid om met Jezus mee te gaan.

Een 'roepingenverhaal' en net zoals bij Jona nemen de figuren dezelfde pose aan.

KIJK NAAR DE
HANDEN. ZE
VERTREKKEN
MET LEGE
HANDEN. ZE ZIJN
ONTVANKELIJK
VOOR WAT
KOMEN GAAT.
HET ZIJN OOK
'GEVENDE'
HANDEN. ZE
GEVEN IN HUN
ROEPING
ZICHZELF
TOTAAL WEG OM
JEZUS TE
VOLGEN.

LUC BLOMME

TABOR

UIT DE BIJBEL

Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee een hoge berg op, waar ze helemaal alleen waren. Voor hun ogen veranderde hij van gedaante, zijn kleren gingen helder wit glanzen, zo wit als geen enkele wolwasser op aarde voor elkaar zou kunnen krijgen. Toen verscheen Elia aan hen, samen met Mozes, en ze spraken met Jezus. Petrus nam het woord en zei tegen Jezus: 'Rabbi, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten opslaan, één voor u, één voor Mozes en één voor Elia.' Hij wist niet goed wat hij moest zeggen,

want ze waren door schrik overweldigd. Toen viel de schaduw van een wolk over hen, en uit de wolk klonk een stem: 'Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem!' Ze keken om zich heen en zagen opeens niemand meer, behalve Jezus, die nog bij hen stond.

(Marcus 9,1- 8)

UIT DE BIJBEL

Blomme schildert witte figuren in gouden licht. Dat is de handtekening van de schilder: een cirkel van wit-geel-rood. Een toekomstvisioen van goddelijke aanwezigheid. De drie staande witte vlammen: Elia, Mozes en Jezus.

De drie donkere gevelde opposenten: Petrus, Jakobus en Johannes. Verkrampte vingers: 'Verlamd van angst.' (vertaling La Bible de Jérusalem). Laag perspectief, in tegenlicht. Hoofden, armen en schouders in een fijn lijntje wit licht. Een stem als een overweldigende wolk: 'Die hier, is mijn zoon, mijn lieveling, hoor hem.' (Vertaling André Chouraqui). Helemaal in het begin van Jezus' levensverhaal hoorden wij hetzelfde woord bij de doop in de Jordaan. Het thema van de symfonie met orgelpunt: God is liefde, open je oor. Donkere blauwpaarse hoeken omcirkelen, omarmen het helder licht: 'Rabbi, hoe goed is het voor ons om hier te zijn!' (vertaling Naardense Bijbel) 'Wij zijn zo gelukkig om hier te zijn!' (vertaling La Bible de Jérusalem). Een voorproever van leven over de dood heen. Jezus' verrijzenis is op komst.

GODSVOLK ONDERWEG

Een zon op een gloeiend rode hemel. Een stoet van mensen dwars doorheen een korenveld.

Zij komen van ver naar ons toe. Vrouwen en mannen met grote open handen. Één witte silhouet, centraal.

UIT DE BIJBEL

De Heer stelde 72 leerlingen aan... Hij zei: 'de oogst is groot, maar er zijn weinig arbeiders ... Neem geen geldbuidel, geen reistas en geen sandalen mee... Als jullie een huis binnengaan, zeg dan eerst: "vrede voor dit huis".'

(Lucas 10, 1-5)

DE AANWEZIGE

Luc Blomme schildert een vurige hemel. In dit schilderij, en in alle werken van de Bijbelreeks, is er een terugkerende symbool: de wit-gele zon. Dat is de Aanwezige, Hij die mensen begeleidt. Het gele korenveld blaakt in het zonlicht, de belofte van ons dagelijks brood.

Op de eerste rij, links, staat een kleine vrouw in een groen kleed. Zij is de enige die haar hand opheft en naar boven openhoudt. Ze wil ontvangen. Vrouwen geven leven.

De andere handen zijn expressionistisch reuzegrote open handen,

open als de vriendelijke gezichten: Ontvankelijk en bereid: 'Op Uw woord, Heer, zeg maar wat wij kunnen doen.'

Wat heeft kunstschilder Luc Blomme met die witte silhouet bedoeld? Volgt hij het voorbeeld van Roger Raveel die zichzelf presenteert? Wil hij dat elkeen, die dit schilderij bekijkt, zichzelf invult in die lege ruimte, meegaand met die groep? Een uitnodiging? Bedoelt hij dat er 'iemand', een gewone mens, met ons meegaat?

Is het de nog niet herkende Emmaüsganger? Iemand met de naam 'Ik-zal-er-zijn'?

INTOCHT IN JERUZALEM

IK HEB IN HEEL
DE REEKS
SCHILDERIJEN
DOELBEWUST
NOOIT JEZUS
ZELF
GESCHILDERD. IK
SUGGEREER HEM
HOOGSTENS
DOOR 'LICHT'
ZOALS IN DIT
HOSANNA-
TAFEREEL, DE
BLIJDE INTREDE
VAN JEZUS IN
JERUZALEM, DIE
WIJ VIEREN OP
PALMZONDAG.
MAAR DIT
SCHILDERIJ IS
OOK
GEÏNSPIREERD OP

DE LEZING VAN
ALLERHEILIGEN
UIT DE
'OPENBARING VAN
JOHANNES'. EEN
TEKST DIE IK VAN
KINDSBEEN AF
INDRUKWEKKEND
VOND EN NA AL
DIE JAREN
OMZEGGENS WEL
VAN BUITEN KAN
MEEZEGGEN ALS
DIE
VOORGELEZEN
WORDT. HET
PAARS EN DE
SILHOUETTEN
ZIJN 'DEGENEN
DIE KOMEN UIT DE
GROTE
VERDRUKKING'.

Merkwaardig, Luc Blomme, die geen exegeet of theoloog is, combineert twee nieuwtestamentische Bijbelteksten in zijn schilderij: enerzijds de apocalyptische toekomstvisie, anderzijds de blijde intrede van Jezus in Jeruzalem. Jezus' intocht in Jeruzalem is een voorafbeelding van de eindtijd. Jezus ontsluit heel even vóór zijn kruisdood, wat elke mens te wachten staat over de dood heen. De poorten van Jeruzalem worden de ingang van het Hemelse Jeruzalem.

In het hart van het wit schrijden heldere figuren vooruit met palmtakken in de hand: 'In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand, stonden ze voor de troon en voor het lam.'

PAASMORGEN

UIT DE BIJBEL

Na de sabbat, bij het oplichten, op de eerste dag van de week, kwam Maria van Magdala en de andere Maria het graf zien. **(Matteüs 28,1)**

EEN STREEPJE HOOP

Een duister schilderij met daarin een heldere lichtstreep. 'Heel vroeg in de morgen kwamen ze bij de grafkamer.'

(Lucas 24,1).

Het is nog nacht: dat is Bijbelse symboliek: nacht in het hart van de mens: de nacht van de ziel.

Twee figuren op de rug gezien: Maria van Magdala en de andere Maria, de moeder van Jacobus. Luc Blomme toont geen gezichten: hoe zou je kunnen! Twee mensen in diepe rouw, alleen maar tranen. Nachtelijke schaduwfiguren, zoals de Emmaüsgangers. Ook zij hadden gehoopt dat Jezus eindelijk gekomen was en hen zou bevrijden van de Romeinse en Joodse onderdrukkers. Nu is er alleen nog een puinhoop, ontgoocheling, verdriet en donkere ellende. In al die duisternis snijdt een helle lichtstraal het schilderij middendoor. Niet de morgenzon geeft het licht, wel een licht dat doorbreekt vanuit de donkere grafholte.

Wat is daar juist gebeurd? Eigenlijk is de Bijbeltekst bijzonder schaars. Er wordt gesproken van een bliksem, een witte engel, een leeg graf. Met die heldere streep suggereert Luc Blomme een gebeuren dat moeilijk onder woorden te brengen is. Zijn lichtsymbool is des te suggestiever. 'Ik heb geen reële weergave geschilderd,' zegt hij, 'maar de weergave van een realiteit'. Dit schilderij is de vertaling van wat Blomme ooit in een tv-interview aarzelend vertelde: 'Hoe kunnen wij met ons rupsenverstand de verrijzenis of het eeuwig leven uitleggen? Ja, ons klein rupsenverstand ... Net zoals een rups, die op zijn buik kruipt en bladeren vreet, niet het minste benul heeft dat hij ooit zal veranderen in een vlinder, hoog in de lucht ... zo kunnen wij niet vatten of uitleggen wat "verrijzenis" of "hiernamaals" inhoudt. Laat ons daarover niet te veel fantaseren, maar geloven in de Heer die zoveel groter is. Hoe zou zijn krachtige, creatieve liefde plots eindigen? Die kent toch geen grenzen.'

DE EMMAÜSGANGERS

OOK HIER STAAT
JEZUS NIET ECHT
AFGEBEELD.
SILHOUETTES
TEGEN HET
LICHT. ZE
HERKENNEN
HEM NOG NIET.

LUC BLOMME

Luc Blomme koos oorspronkelijk als titel 'Jezus liep met hen mee, maar hun ogen waren verhinderd Hem te herkennen' (**Lucas 24, 15-16**). Hij is zo sterk getroffen door die zin, dat hij hem onderaan het schilderij schrijft.

Die warme gloed, wit-geel-rood, begeleidt de drie personen. Is het de ondergaande zon over Jeruzalem? Of is het opnieuw die mysterieuze aanwezigheid, waarvan Blomme zo sterk houdt? Die aanwezigheid die de twee drijft om opnieuw naar Jeruzalem terug te keren: 'Ze gingen meteen terug naar Jeruzalem, waar ze de elf en de anderen aantreffen, die tegen hen zeiden: "De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt."' (**Lucas 24, 33-34**)

EEN HOUTSKOOLVUUR MET VIS EROP EN BROOD

KORT NA PASEN
WAREN DE
APOSTELEN AAN
HET VISSEN OP
HET MEER VAN
TIBERIAS. AAN DE
OEVER STOND
DE HEER OP HEN
TE WACHTEN EN
'TOEN ZE AAN
LAND WAREN
GESTAPT, ZAGEN
ZE DAT ER EEN
HOUTSKOOL-
VUUR WAS
AANGELEGD,
MET VIS EROP EN
BROOD ERNAAST
...'

ZO KIJKEN WIJ
NAAR DE
KOMENDE
JAREN: MET DE
OGEN VAN HET
BEGIN. HET IS
MORGEN, HET
ONTBIJT STAAT
KLAAR EN EEN
NIEUWE
DAGTAAK
WACHT.

JOHAN BONNY

Uit: 'Een houtskoolvuur met
vis erop en brood'
Visietekst van en voor het
bisdom Antwerpen

GENEZING VAN EEN LAMME

ALLE AANDACHT
OP DIT SCHILDERIJ
GAAT NAAR DE
LAMME. OM DIT TE
BENADRUKKEN IS
ZIJN KLEDIJ WIT
GESCHILDERD. DIT
IN TEGENSTELLING
TOT DE VIER
VRIENDEN DIE HEM
BIJ JEZUS
BRACHTEN. ZIJ
ZIJN VAAG
AFGEBEELD EN
BLIJVEN EERDER
OP DE
ACHTERGROND.
MENSEN DIE
ELKAAR HELPEN
STELLEN ZICH NIET
AAN EN DOEN DIT
MEESTAL IN
STILTE.

DE CIRKEL DIE
ROND DE LAMME
GETROKKEN IS
DOET DENKEN
AAN EEN
STRALENKRANS
EN VERWIJST
NAAR HET
WONDER VAN
DEZE
ONTMOETING MET
JEZUS.

JEZUS ZELF STAAT
OP DIT SCHILDERIJ
NIET AFGEBEELD.
TOCH KIJKT DE
LAMME VOL HOOP
EN VERWACHTING
NAAR JEZUS. HIJ
VERWACHT VEEL
VAN JEZUS, HEEL
VEEL.

MAAR DE LAMME
KIJKT OOK NAAR
ONS. HIJ KIJKT
ONS RECHT IN DE
OGEN. OOK VAN
ONS VERWACHT
HIJ VEEL, HEEL
VEEL, WANT GOD
HEEFT GEEN
ANDERE HANDEN
DAN ONZE
HANDEN. GOD
HEEFT GEEN
ANDERE VOETEN
DAN ONZE
VOETEN. MENSEN
KUNNEN OP
VELERLEI WIJZE
'LAM' ZIJN EN
HULP OF
AANDACHT VAN
ONS
VERWACHTEN.
HOE GAAN WIJ
DAARMEE OM?
BEANTWOORDEN
WIJ HUN
VRAGENDE BLIK
OF ONTWIJKEN
WIJ DIE LIEVER?

LUC BLOMME

Dit schilderij werd gemaakt
voor de televisiemis te
Zandvoorde – Oostende
die uitgezonden werd op
23 februari 2003. Het was
het eerste schilderij van
een hele reeks...

GENEZING VAN EEN MELAATSE

Door medelijden bewogen, geneest Jezus een melaatse en zegt: 'Zorg ervoor dat ge aan niemand iets zegt, maar ga u laten zien aan de priester.' Maar de melaatse is uitbundig van vreugde en... 'Eenmaal vertrokken begon de man zijn verhaal overal in het openbaar te vertellen en ruchtbaarheid aan de zaak te geven.' (Marcus 1, 44-45)

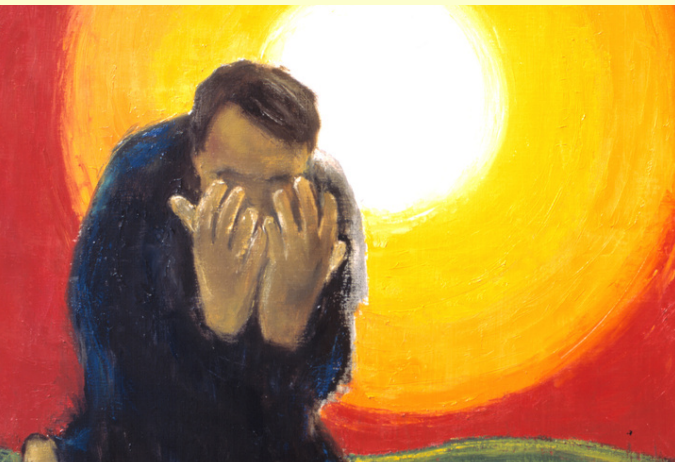
De man in het licht lacht en houdt zijn handen open: 'Kijk, mijn huidvraat, mijn melaatsheid is verdwenen.' Zijn vieze huid is nieuw, zijn hemd is een schoon kleed, hij straalt in het licht.

Zoals op alle genezingsschilderijen kiest Blomme er bewust voor om Jezus zelf niet af te beelden. Alleen het licht dat de genezen melaatse omstraalt, herinnert nog aan Jezus' aanwezigheid. Het is Jezus' energie die nog nazindert in en rondom de geredde man. Het is het licht van Hem die zei: 'Ik ben het Licht'. Het straalt nu verder onder de mensen.

TOEN IK DIT WERK SCHILDERDE, WILDE IK HET LICHT WAARIN DE MELAATSE STAAT ACCENTUEREN DOOR HET CONTRAST MET DE OMSTANDERS. AL SCHILDEREND ZAG IK PLOTS IN DAT GENEZINGS-VERHAAL VAN DE MELAATSE EEN VERRIJZENIS-VERHAAL. ZOALS LAZARUS OPSTAAT UIT HET GRAF, ZOALS CHRISTUS VERRIJST UIT DE DUISTERNIS VAN DE DOOD. OF: GOD DIE DE MENS OPTILT UIT ZIJN ELLENDE.

LUC BLOMME

GENEZING VAN EEN BLINDE

Blomme kiest het moment van de grote verandering in het leven van de blinde. Hij heeft pas zijn ogen aangeraakt met het water uit de Siloamvijver en hij kan plots zien. Al de discussies er rond laat de kunstschilder weg.

Achter hem schijnt een krachtige zon: 'de kracht van de Allerhoogste': 'Gods werk moet door de blinde zichtbaar worden'.

(Johannes 9, 3). De genezing van de blinde is een scheppingsdaad, zoals op 'de eerste dag'.

Hetzelfde zonnevuur laat: 'God zegt: er kome licht! En er komt licht. God ziet het licht aan: ja het is goed! Zo brengt God scheiding tussen het licht en de duisternis.' (**Genesis 1, 3-4**, vertaling Naardense Bijbel) Vanaf zijn geboorte was voor de blinde alles duisternis en daardoor woest, leeg, vormeloos, dood, afgrond, wanorde, 'tohuwabohu'. (**Genesis 1,2**, vertaling André Chouraqui)

DE ARBEIDERS VAN HET ELFDE UUR

Blomme deelt het schilderij in twee helften. Links de rentmeester met twee werkers die hun loon krijgen, rechts drie mannen die nog aan het werk zijn. Zij zijn nog volop bezig. Gespierd, met grote handen, geen moment verliezend. De één draagt een volle mand weg, de andere twee hebben een heel grote druiventros in de hand. Er is overvloed. Luc Blomme laat ze nog wat verder werken, terwijl zij die het minst werkten al uitbetaald worden: 'Zet het kwaad bloed dat ik goed ben', (**Matteüs 20, 15b**, Nieuwe Bijbelvertaling) 'Of zijt gij kwaad omdat ik goed ben?' (Willibrordvertaling)

Links betaalt de rentmeester één denarie. De Spaanse vertaling zorgt meteen voor duidelijkheid in verband met de waarde van dit bedrag en vervangt het woord 'denarie' door 'el jornal de un día': het (normale) loon voor één dag arbeid.

IK BEN DE DEUR VOOR DE SCHAPEN

In het poortje schildert Blomme een herder die werkelijk geen enkele ontsnapping mogelijk maakt, of beter: die geen enkel binnendringen toelaat: de herder zit dwars, zijn lichaam vult de ingang, zijn voeten spannen tegen de deurpost aan, hij heft zijn herdersstaf stevig in de handen omhoog.

In de vale nacht, onder de volle maan, nadert een verdachte figuur met een dolk in de hand. 'Als een rover jouw leven wil afnemen, dan zal ik met mijn leven jou beschermen. Ik ben de deur. Geen serpent, geen wolf, geen rover of stroper zal je je leven ontnemen. Ik sta borg voor je.' Enkele schapen kijken naar de herder en de herder kijkt naar hen: 'De schapen luisteren naar zijn stem.'

(Johannes 10, 3)

Toen een groep schoolkinderen uit het vierde leerjaar de tentoonstelling bezocht, vroeg de persoon die uitleg gaf aan de kinderen om eens bij het schilderij te staan dat ze het liefst zagen. Eén jongetje koos dit schilderij van de herder die zorgt voor zijn schapjes. Toen er gevraagd werd waarom hij precies dit schilderij had uitgekozen, antwoordde de jongen: 'Dit is mijn papa, want mijn mama is overleden'.

VUUR BEN IK OP AARDE KOMEN BRENGEN

'Een vuur aansteken op aarde' (**Lucas 12, 49**) en tegelijk 'een doop ondergaan' (**Lucas 12, 50**). Water en vuur: tegenstellingen, verdeeldheid, drie tegen twee, vader-zoon, moeder-dochter... Het evangelie brengt verdeeldheid. Als Lucas deze tekst neerschrijft, leven de christenen in moeilijke omstandigheden: er is innerlijke verscheurdheid. Meer nog, er zijn tragische vervolgingen. Blomme laat het rood van het vuur naar beneden lekken zoals druppels bloed.

'VUUR BEN IK OP
AARDE KOMEN
BRENGEN' IS ALS
TITEL MOOIER DAN
WAT IK
AANVANKELIJK
SCHREEF ('IK BEN
GEEN VREDE
KOMEN BRENGEN
MAAR
VERDEELDHEID').
OP DAT THEMA
HEB IK
GEZWOEGD! IK
ZOCHT HET
AANVANKELIJK
TEVEEL IN DE
KERKELIJKE
SCHISMA'S DIE IK
VISUALISEERDE
MET DE DIVERSE
KRUISEN. NU IS
HET WATER EN
VUUR.

ZACHEÛS

Blomme schrijft: 'De hoofdgedachte toen ik dit schilderde was: Jezus zegt tegen Zacheüs: "maak je los uit je zondig egoïstisch verleden. Blijf je er niet krampachtig aan vasthouden. Kom naar beneden!"'

Zacheüs reikt de hand naar beneden en een heldere, lichtende hand komt vanuit de onderhoek van het schilderij naar hem.

DE TAKKEN VAN
'HET VERLEDEN',
DIE ZACHEÛS
VASTHOUDT EN
UITEINDELIJK
ZAL LOSSEN,
ZIJN DOR.

LUC BLOMME

Het verleden leidde alleen naar een verkrampte vuist, naar 'hebben en houden'. Dit licht-moment, dit ogenblik van bekering, is vruchtbaar: de boom laat frisse bladeren ontkiemen. De open handen geven licht, warmte, nieuw leven aan de boom. 'Jezus is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.'

ZAAIEN

UIT DE BIJBEL

In die tijd zei Jezus tot de menigte: 'Het gaat met het rijk Gods als een man die zijn land bezaait; hij slaapt en staat op, 's nachts en overdag, en onderwijl kiemt het zaad en schiet op, maar hij weet niet hoe. Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort, eerst de groene halm, dan de aar, dan het volgroeide graan in de aar. Zodra de vrucht het toelaat, slaat hij er de sikkel in, want het is tijd voor de oogst.'

(Marcus 4, 26-29)

Vissers en boeren zijn de lievelingsthema's van Luc Blomme. Deze evangelietekst leent zich uitstekend om er een drieluik van te maken, een soort stripverhaal: zaaien, groeien en oogsten.

Het eerste luik: de zaaier. Tegenover de horizon verdwijnt het hoofd van de boer tussen zijn schouders, noest à la Constant Permeke: kapotgewroet een leven lang. Luc Blomme legt slechts twee accenten: klompen en een hand, allebei veel te groot. Als man van de aarde zijn zijn voeten vergroeid met de kluiten klei. De arm van de man is rechtdoor één spierbundel. Zo versterkt Luc Blomme de kracht van zijn hand. Ontvangt die hand? Of geeft die hand? Vanuit de zaaigraanzak schenkt hij het zaad aan de aarde, liefst op goede grond. Maar die hand is ook een ontvangend gebaar. Dank God-Schepper om de goede grond, om de groeikracht en de vruchtbaarheid.

GROEIEN

'... Hij slaapt en staat op, 's nachts en overdag, en onderwijl kiemt het zaad en schiet op, maar hij weet niet hoe. Uit eigen kracht brengt de aarde vruchten voort, eerst de groene halm, dan de aar, dan het volgroeide graan in de aar.'

Dit is het tweede luik. Een boer die uitrust tegen een boom, een groen groeiend korenveld en de zon in een gouden hemel. Door de schakering in de groene tinten zie je het graan groeien: 'eerst de groene halm, dan de aar, dan het volgroeide graan in de aar'. De warme tinten van de lucht en de aarde geven groeikracht.

De boer is helemaal ontspannen. Zijn glimlachje, dat is Franciscus van Assisi. Zijn grote blote voeten dat is genierter Pallieter. Die armen achter zijn hoofd, dat is de Schepper-God die de zevende dag viert. Hij trekt een schoon hemd aan en schept een luchtje. Genietend verwijlen en dankbaar vertrouwen. Wij hebben ons best gedaan, het land geploegd, bemest en gezaaid. We hebben gewerkt en gezwoeagd, en nu is het aan u, zon, regen en aarde, ... nu is het aan u, God. Een door en door religieus werk, maar met een knipoog.

OOGSTEN

'... Zodra de vrucht het toelaat, slaat hij er de sikkel in, want het is tijd voor de oogst.'

Het derde luik... het drieluik is compleet. Ook het werk van God en de boer is compleet: het is tijd voor de oogst. Een schilderij vol geel. Alles is goud: de aarde, de aren, de klompen. Een paar penseeltrekken blauw, wit en bruin om het geel te accentueren. De rijkdom wordt geoogst. De schepping op zijn best: dertig, zestig en honderdvoudige vrucht. Gods wensdroom in vervulling.

Het schilderij is helemaal vol, van de nok tot de bodem, van links naar rechts. De vitale rijkdom barst uit zijn kader. Twee mannen en een vrouw, knoestig wroetend zoals Permekes personages: brede schouders, een opgestoken rug, veel te grote potige handen en met hun klompen geworteld in moeder-aarde, de levengeefster. Levenskracht en zwaar labeur. De een hanteert de pik, de andere bindt een schoof samen, de vrouw omhelst een bussel korengraan als een geliefde. De hoofden gebogen, de ogen bijna gesloten: zwijgend feest.

Luc Blomme schilderde dit werk meer dan dertig jaar geleden. Nu past het wonderwel in het drieluik zaaien – groeien – oogsten.

DE VERLOREN ZOON

DE HOUDING
VAN DE ZOON IS
ÉÉN DOFFE
ELLEND, MAAR
OOK TEKEN VAN
TOTALE
VERZOENING
MET ZIJN VADER.
DE ZOON
VERDWIJNT QUA
KLEUR IN DE
ACHTERGROND.
HIJ BESTAAT
NIET MEER.

LUC BLOMME

Vier grote handen: twee omhoog vastgeklauwd op de schouders van de vader, als in een wanhoopskreet: 'red mij'. Twee omlaag: eindelijk weer thuis.

Een hartstochtelijke omhelzing. De vader staat, de zoon knielt, zijn hoofd tegen het hart van zijn vader. Vader lacht niet, hij houdt de ogen gesloten en weet wat zijn zoon allemaal heeft meegemaakt. Hij zwijgt en omhelst: 'Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u ...'. (**Lucas 15,18**)

DE SAMARITAANSE BIJ DE BRON

UIT DE BIJBEL

Jezus antwoordde haar:
'Iedereen die van dit water
drinkt, krijgt weer dorst,
maar wie van het water
drinkt dat ik hem zal
geven, krijgt in eeuwigheid
geen dorst meer.

Integendeel, het water dat
ik hem zal geven, zal in
hem een waterbron
worden, opborrelend tot
eeuwig leven'. Hierop zei
de vrouw tot Hem: 'Heer,
geef mij van dat water,
zodat ik geen dorst meer
krijg en niet meer hier
behoef te komen om te
putten'.

(Johannes 4, 13-15)

De Samaritaanse, zittend
op de waterput met een
kruik in haar hand. Zij kijkt
vragend naar Jezus, maar
ook hier schildert Luc
Blomme Jezus niet. Hij
suggereert hem enkel
door de lichtende cirkel.

DE FARIZEEËR EN DE TOLLENAAR

UIT DE BIJBEL

Twee mensen gingen op naar de tempel om te bidden. De een was een farizeeër en de andere een tollenaar. De farizeeër stond met opgeheven hoofd en bad bij zichzelf als volgt: 'God ik dank u dat ik niet zo ben als de rest van de mensen, rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als die tollenaar daar. Ik vast tweemaal per week en geef tienden van al mijn inkomsten'.

(Lucas 18, 9-12)

Luc Blomme schrijft: 'Ik heb er een karikatuur van gemaakt hoe die farizeeër daar staat te bidden. Net zoals Jezus in zijn verhaal een karikatuur maakte van die zelfingenomen blaaskaak. Maar ik heb de nederige tollenaar in het licht geplaatst.'

WIE ZONDER ZONDE IS, WERPE DE EERSTE STEEN

Blomme schildert de weerloze vrouw midden een geladen sfeer. Een cirkel van mannen met schijnbaar ingehouden verontwaardiging, een steen achter de hand. Het is die vrouw niet die ze willen treffen, maar wel Jezus.

Wat heeft Jezus in het zand geschreven? Niemand weet het. Luc Blomme maakt een link met het Marcusevangelie (5, 41) waar Jezus tegen het ingeslapen dochtertje van Jäirus zegt: 'Talita koemi' wat vertaald betekent: 'Meisje, ik zeg je, sta op'.

UIT DE BIJBEL

Toen brachten schriftgeleerden en Farizeeën hem een vrouw die op overspel was betrapt. Zij plaatsten haar in het midden en zeiden tot Hem: 'Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt terwijl ze overspel bedreef. Nu heeft Mozes ons in de Wet bevolen zulke vrouwen te stenigen. Maar Gij, wat zegt Gij ervan?' Dit bedoelden ze als een strikvraag in de hoop Hem ergens van te kunnen beschuldigen. Jezus echter boog zich voorover en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bij Hem aanhielden met vragen,

richtte Hij zich op en zei tot hen: 'Laat degene onder u die zonder zonden is, het eerst een steen op haar werpen.'

(Johannes 8, 3-7)

GEEF AAN DE KEIZER WAT DE KEIZER TOEKOMT

IK HEB HET
ACCENT WILLEN
LEGGEN OP DE
SCHIJNHEILIGHEID
WAARMEE
SOMMIGE MENSEN
MET ELKAAR
OMGAAN. DE
GEVEINSDE
ACHTING DIE
MENSEN SOMS
VOOR ELKAAR
HEBBEN.
'MEESTER, WIJ
WETEN DAT GIJ
OPRECHT ZIJT EN
DE WEG VAN GOD
IN OPRECHTHEID
LEERT'... JE MOET
MAAR DURVEN!

DIE VERDOMDE
SCHIJNHEILIGHEID
HEB IK PROBEREN
UIT TE BEELDEN IN
DAT STELLETJE
SCHERTSFIGUREN,
WAARONDER
ZELFS EENTJE
ONTSNAPT IS UIT
HET SCHILDERIJ
VAN JEROEN
BOSCH 'DE
KRUISDRAGING'
UIT HET MUSEUM
VOOR SCHONE
KUNSTEN GENT.

LUC BLOMME

Het schilderij is verdeeld in twee personen links, drie in het midden en rechts in de achtergrond twee graven. De drie in het midden zijn in een onderlinge discussie: 'Nu trokken de Farizeeën zich terug om zich erover te beraden hoe ze hem met een uitspraak in de val konden lokken.' (**Matteüs 22, 15**)

De figuur met de blauwe mantel draagt een geldbeurs om zijn gordelriem. Hij houdt een munt in de hand: 'Hij vroeg hen: "Van wie is dit een afbeelding en van wie is het opschrift?" Ze antwoordden: "Van de keizer."'

Blomme schildert hem als een belachelijke vent, door hem zijn hand aan zijn mond te laten houden. Hij heeft een flater begaan en is betrapt. Hij lacht domverlegen en kijkt in de lens, in het oog van de schilder, in de ogen van Jezus.

In de achtergrond: twee witgekalkte graven.

JEZUS STILT DE STORM

Het gekende verhaal van de apostelen die samen met Jezus het meer oversteken en verrast worden door een hevige storm. 'Jezus stond op, richtte zich met dwingend woord tot de wind en sprak tot het water: "Zwijg, stil." De wind ging liggen en het werd volmaakt stil.' (Marcus 4, 38)

Ook in dit Jezusverhaal staat Jezus zelf niet afgebeeld. Hier klopt blijkbaar iets niet: een kalme zee midden in een woeste storm. Hoge golven spatten als het ware uit het schilderij en een felle zonnegloed trekt de aandacht. Luc Blomme gebruikt hier een surrealistisch beeld dat een klassiek zeezicht overstijgt. Zijn het niet de woelige golven van de onrust, de opstandigheid, misschien zelfs de wanhoop die het leven kan teisteren en die hier getemperd worden en tot rust komen door de vrede van de Heer? 'Komt allen tot mij die uitgeput zijn en onder lasten gebukt en ik zal u rust en verlichting schenken' (Matteüs 11,28)

In de zon staat een reikende hand, een reddende hand die mensen optilt uit hun wanhoop en ellende, een uitgestoken hand die bemoedigt, een teken van 'Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld' (Matteüs 28,20)

IN HET CONTRAST TUSSEN DE WOELIGE GOLVEN EN DE KALME ZEE SUGGEREER IK OOK DE SPANNING EN DE ONRUST IN DE WERELD. EGOISME, HET EIGEN 'IK', IS VAAK OORZAAK VAN SPANNING EN OORLOG, VAN STORM IN HET LEVEN. OOK BIJ IEDER VAN ONS STEEKT DAT EIGEN 'IK' WEL EENS DE KOP OP, EN DAT IS OOK IN HET SCHILDERIJ TE ZIEN. ZOEK MAAR NAAR HET PUNTJE VAN DE I EN HET STOKJE VAN DE K.

LUC BLOMME

PANDGANG

1. De eerste dag
2. Noach
3. De Heer verscheen aan Abraham bij de eik van Mamre
4. Gevecht van Jacob met de engel
5. Mozes en het brandend braambos
6. Wij dragen een Verhaal
7. Samuël
8. Elia
9. Job
10. Jona
11. Maria en Elisabeth
12. Kerstmis. De kleinen zal hij recht verschaffen
13. De opdracht in de tempel
14. Johannes de Doper
15. De wonderbare visvangst
16. Terstond lieten zij hun netten in de steek en volgden hem
17. Tabor
18. Gods volk onderweg
19. Intocht in Jeruzalem
20. Paasmorgen
21. De Emmaüsgangers
22. Een houtskoolvuur met vis erop en brood

ZIJGANG

23. Genezing van een lamme
24. Genezing van een melaatse
25. Genezing van een blinde
26. De arbeiders van het elfde uur
27. Ik ben de deur voor de schapen
28. Vuur ben ik op aarde komen brengen
29. Zacheüs
30. Zaaïen
31. Groeien
32. Oogsten
33. De verloren zoon
34. De Samaritaanse bij de bron
35. De farizeeër en de tollenaar
36. Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen
37. Geef aan de keizer wat de keizer toekomt
38. Jezus stilt de storm

CHRISTELIJKE
CULTUUR

Aartsbisdom

Mechelen-Brussel

Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen